

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie**

Warszawa, dnia 20 kwietnia 2011 r.

**Pan
Krzysztof Jadczyk
Burmistrz Gąbina**

LWA-4101-01-02/2011
P/11/176

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła kontrolę w Urzędzie Miasta i Gminy w Gąbinie (zwanego dalej Urzędem) w zakresie udzielania pomocy poszkodowanym w wyniku powodzi występujących w 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole podpisanym 31 marca 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Burmistrzowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Urzędu Miasta i Gminy w Gąbinie w zakresie udzielanej pomocy poszkodowanym w wyniku powodzi, pomimo uchybienia polegającego na braku bieżącej weryfikacji wpłat na konto Programu „Bezpieczny Dom w Mieście i Gminie Gąbin”.

Powódź w gminie Gąbin wystąpiła w dniu 23 maja 2010 r. Na zalanych terenach woda pozostała do 22 lipca 2010 r. Powódź wystąpiła w 8 sołectwach, objęła 1796 ha powierzchni gminy i dotknęła 373 rodziny. Urząd udzielał pomocy mieszkańcom terenów zalanych, tj. zorganizował tymczasowe zakwaterowanie, dystrybucję darów finansowych oraz udzielał informacji o zasadach pomocy. Ponadto uczestniczył w przekazywaniu dotacji budżetu państwa oraz udzielał pomocy ze środków otrzymanych z innych jednostek samorządu terytorialnego. Na działalność Urzędu w badanym zakresie nie wpłynęły skargi.

1. Działania podjęte dla zinwentaryzowania i oszacowania strat oraz ustalenia zakresu niezbędnej pomocy poszkodowanym.

Szkody w zakresie budynków mieszkalnych szacowali rzeczoznawcy wskazani przez Wojewodę na podstawie kierowanych przez kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (MGOPS) list nieruchomości uszkodzonych przez powódź. Kierownik MGOPS

wysłał do Wojewody listy dotyczące łącznie 173 nieruchomości z terenów gminy. Listy nieruchomości zakwalifikowanych do sporządzenia operatów przygotowywał MGOPS, na podstawie wniosków właścicieli o dofinansowanie odbudowy lub remontu budynku mieszkalnego. W okresie od 30 lipca do 13 września 2010 r. Urząd otrzymał od Wojewody łącznie 139 kosztorysów remontu/odbudowy obiektów budowlanych uszkodzonych w wyniku powodzi. Następnie ww.dokumenty przekazywano do MGOPS.

Straty w gospodarstwach rolnych, budynkach i maszynach rolniczych określała Komisja Terenowa ds. szacowania szkód w gospodarstwach rolnych spowodowanych niekorzystnym zjawiskiem atmosferycznym – powódź² powołana przez Wojewodę w dniu 9 czerwca 2010 r. na wniosek Burmistrza. Ww. Komisja Terenowa pracowała w okresie od 9 czerwca do 6 sierpnia 2010 r. W dniu 6 sierpnia 2010 r. przekazano Wojewodzie³ 278 protokoły oszacowania szkód w których podano, że łączna powierzchnia zniszczonych upraw wyniosła 1 290 ha, łączna kwota obniżenia przychodu z tytułu szkód w uprawach 15 707,2 tys. zł, łączna kwota obniżenia przychodu z tytułu zwierząt padłych lub poddanych ubojowi wyniosła 51,3 tys. zł, łączna wysokość szkód w 63 budynkach inwentarskich i maszynach wyniosła 1 674,9 tys. zł.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 września 2010 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania "Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych oraz wprowadzenie odpowiednich działań zapobiegawczych" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013⁴, w dniu 19 października 2010 r. Burmistrz złożył do Wojewody „Wniosek w sprawie zatwierdzenia składu Komisji Terenowej ds. szacowania strat w gospodarstwach rolnych spowodowanych niekorzystnym zjawiskiem atmosferycznym – powódź – doszacowanie szkód – środki trwałe”. Wojewoda zatwierdził skład Komisji tego samego dnia. Wyniki pracy ww. Komisji Terenowej Burmistrz przekazał Wojewodzie⁵ w dniu 4 listopada 2011 r. W 27 przekazanych protokołach ustalono, że szkody wystąpiły w 60 budynkach na łączną kwotę 5 529,1 tys. zł.

W dniu 24 maja 2010 r., tj. dzień po wystąpieniu powodzi, kierownik MGOPS z upoważnienia Burmistrza zwrócił się do Wojewody o środki w wysokości 2 400 tys. zł dla 400 rodzin na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych. W okresie od 30 lipca do 16 grudnia 2010 r. kierownik MGOPS zwrócił się jeszcze dziewięć razy, o środki w łącznej wysokości

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.

² Zarządzenie Nr 42 Wojewody Mazowieckiego z dnia 1 lutego 2010 r. w sprawie powołania Terenowych Komisji do spraw szacowania zakresu i wysokości szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej spowodowanych przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę, (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 25, poz.370).

³ Za pośrednictwem Delegatury Urzędu Wojewódzkiego w Płocku.

⁴ Dz. U. z 2010, Nr 169, poz. 1141. Rozporządzenie umożliwiało udzielenie pomocy rolnikom w zakresie nie tylko strat w uprawach, ale także budynkach, budowlach, maszynach lub urządzeniach służących do produkcji rolnej, sadach lub plantacjach wieloletnich, lub stadach podstawowych zwierząt gospodarskich.

⁵ Tak jak w przypisie nr 3.

11 054 tys. zł na remont i odbudowę budynków mieszkalnych. Ponadto Kierownik MGOPS wystąpiła w dniu 5 października 2010 r. o środki na zasiłki dla rodzin rolniczych w wysokości 245 tys. zł. Burmistrz wystąpił o środki do Wojewody na pokrycie kosztów wynajmu kontenerów mieszkalnych dla powodzian, tj. dnia 14 lipca 2010 r. o kwotę 759,5 tys. zł oraz do Mazowieckiego Kuratora Oświaty o dotacje na zasiłki powodziowe na cele edukacyjne, tj. dnia 14 czerwca 2010 r. o kwotę 135 tys. zł. Dodatkowo, o zasiłki edukacyjne w kwocie 4 tys. zł wnioskował także kierownik MGOPS dnia 15 września 2010 r.

2. Wykorzystanie środków pomocowych przeznaczonych dla powodzian.

Gmina otrzymywała pomoc z trzech źródeł, tj. dotacja celowa z budżetu państwa w łącznej wysokości 12 197,9 tys. zł, dotacje od 84 jednostek samorządu terytorialnego (jst) w łącznej kwocie 1 293,1 tys. zł (na pomoc dla powodzian przekazano 62 dotacje w łącznej wysokości 635,1 tys. zł) oraz darowizny finansowe od podmiotów spoza sektora finansów publicznych (osoby fizyczne, przedsiębiorcy, fundacje). Darowizny finansowe od podmiotów spoza sektora finansów publicznych wyniosły łącznie 840,4 tys. zł.

W związku z otrzymaną pomocą (z budżetu państwa i dotacji z jst) dokonano czternastu zmian uchwały budżetowej na rok 2010, skutkiem których zwiększono dochody i wydatki o kwotę 13 491,0 tys. zł. Niewykorzystaną dotację z budżetu państwa w wysokości 694,9 tys. zł (w tym 334,8 tys. zł z dotacji na wynajem kontenerów, 199,9 tys. zł niewykorzystanych zasiłków do 6 tys. zł, 64 tys. zł z niewykorzystanych zasiłków rolniczych) Urząd zwrócił 14 stycznia 2011 r. do Wojewody.

Dnia 14 lutego 2011 r., tj. 14 dni po terminie określonym w art. 168 *ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych*⁶ zwrócono do Wojewody kwotę 96 219,00 zł. Powodem zwłoki było błędne przekazanie ww. kwoty dwukrotnie na konto Programu Bezpieczny Dom⁷ tj. raz bezpośrednio przez poszkodowanych, a raz przez MGOPS, co zostało stwierdzone podczas kontroli NIK. W wyniku tego na ww. koncie prowadzonym przez Urząd powstała nadwyżka środków w wysokości 96 219,00 zł. Urząd zwrócił błędnie zatrzymaną kwotę oraz dnia 1 marca 2011 r. wpłacił na konto MUW kwotę 461,32 zł tytułem odsetek za zwłokę.

Środki finansowe otrzymane od podmiotów spoza sektora finansów publicznych zapisano na koncie pozabudżetowym i do 31 grudnia 2010 r. z kwoty 840,4 tys. zł wykorzystano 441,8 tys. zł.

Rozdziałem i zagospodarowaniem środków pomocowych z dotacji budżetu państwa przeznaczonej na zasiłki: - na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych do 6 tys. zł, - na remont lub odbudowę uszkodzonych lub zniszczonych budynków i lokali mieszkaniowych do 20 tys. zł i do 100 tys. zł, - wspierające rodziny rolnicze oraz zasiłki na cele edukacyjne, zajmował się MGOPS. Pozostałą pomoc, tj. środki na wynajem kontenerów i mieszkań dla powodzian, dotacje z jst, oraz darowizny finansowe rozdysponował Urząd. W tym celu Burmistrz powołał 14-osobową „Komisję do przydziału środków pieniężnych, kontenerów mieszkalnych i innych środków bytowych dla powodzian”⁸, w skład której weszli radni, sołtysi i przedstawiciele mieszkańców z terenu powodzi, pracownicy MGOPS i Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej. Komisja zebrała się 15 razy i sporządziła 21 protokołów, które były podstawą udzielenia pomocy ze źródeł będących w dyspozycji Urzędu, tj.

⁶ Dz. U. nr 157, poz.1240 ze zm.

⁷ Uchwała nr 301/XLIX/2010 Rady i Miasta Gminy Gąbin z dnia 10 listopada 2010 r. w sprawie przyjęcia programu „Bezpieczny Dom w Mieście i Gminie Gąbin”

⁸ Komisja powołana Zarządzeniem nr 41/2010 Burmistrza z 28.06.2010 r.

Komisja dokonała rozdziału darów rzeczowych i środków pieniężnych (z dotacji jst oraz darowizn spoza sektora finansów publicznych) oraz kontenerów dla powodzian. Wszystkie wypracowane przez Komisję propozycje rozdziału pomocy zostały zaakceptowane przez Burmistrza.

Podczas powodzi Urząd zapewnił wszystkim osobom potrzebującym miejsca zamieszkania. Czterem rodzinom zapewniono pobyt w szkole podstawowej, 12 osób zakwaterowano w Domu Pomocy Społecznej. W okresie od 23 czerwca do 30 listopada 2010 r. 85 rodzin korzystało z wypożyczonych przez Urząd kontenerów mieszkalnych. Na ten cel wykorzystano środki z dotacji otrzymanej od Wojewody w wysokości 423,8 tys. zł. 1 grudnia 2010 r. podpisano umowę dotyczącą wynajmu 3 kontenerów dla trzech rodzin, których koszt pokryje gmina ze środków własnych.

Z pomocy uzyskanej od jst zbadano sposób wykorzystanie 2 dotacji z 84 otrzymanych. Analiza wykazała, że środki z Gminy Miejskiej Słupsk (100 tys. zł) i Miasta Łódź (100 tys. zł) zostały wykorzystane i rozliczone zgodnie z umową dotacji podpisaną między gminą Słubice a dotującymi.

3. Sprawowanie nadzoru i kontroli nad wykorzystaniem przyznanych środków.

Budżet gminy w dniu 4 sierpnia 2010 r. przekroczył kwotę 40 000 tys. zł, która, zgodnie z art. 274 ust. 3 *ustawy o finansach publicznych*⁹, wskazuje konieczność zatrudnienia przez gminę audytora wewnętrznego. Ustalono, że przekroczenie ww. kwoty nastąpiło w związku z przyznaniem dotacji na pomoc dla poszkodowanych przez powódź w 2010 r.

W trakcie kontroli NIK, w dniach 21 i 23 marca 2011 r. wpłynęły do Urzędu 3 skargi dwóch osób poszkodowanych w powodzi na działania i zaniechania kierownika MGOPS. Urząd podjął działania wyjaśniające w sprawie ww. skarg, jednak nie zakończył ich do 25 marca 2011 r. tj. d. dnia zakończenia kontroli NIK.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o bieżącą weryfikację prawidłowości przepływów na koncie Programu „Bezpieczny Dom w Mieście i Gminie Gąbin”

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Burmistrza, w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag oraz wykonania wniosku, bądź o podjętych działaniach na rzecz realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Burmistrzowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania uchwały właściwej Komisji NIK.

⁹ Dz. U. z 2009, Nr 157, poz. 1240, ze zm.